ՄԱՐԻԲԱՍ ԿԱՏԻՆՈՑԻ ՄԱՍԻՆ

"Հանդիսիս„ Յունուարի թիւին մէջ ծանուցանելով Մարիբաս կատինայի փոշունի (սաղաստան-արաբերէն) քնագրին գտնուիլը, յայտարարած էինք՝ որ Պրոֆ. Ա. կարրիէր այս մասին ուսումնասիրութիւններ պիտի հրատարակէ մեր թերթին մէջ։ Այս հրատարակութիւնները ցայժմ ուշացան, եւ մեր ընթերցողներէն շատերը կը հարցնեն ուշանալուն պատճառը։ Այս իրաւացի հետաքրքրութեան գոհացում տալու համար կը յայտնենք, որ այս հրատարակութիւնները թէեւ ուշացան նիւթին դժուարութեանը պատճառաւ, բայց պիտի զանց չառնուին։ Պրոֆ. կարրիէր Օգոստ. 30 թուականաւ կը գրէ մեզ՝ որ անընդհատ կը զբաղի Մարիբասայ ուսումնասիրութեան, որ իւր դժուարութիւններն ունի, եւ արդէն հասած է դրական եզրակացութեանց, որոնք իւր դրութիւնը կը հաստատեն։ Պրոֆեսորը Մարիբասը պիտի չներկայացնէ Արեւելագիտաց Ժողովին՝ որ Սեպտ. 5—12 ի Պարիս պիտի գումարուի, այլ առաջին հրատարակութիւնը պիտի ըլլայ "Հանդէս Ամսօրեայ„ թերթիս մէջ։ Եւ մենք կը բաղձանք՝ որ այս ծանրակշիռ հրատարակութիւնը ուշ, բայց լաւ ուսումնասիրուած հրապարակ ելլէ։

ԽՄԲ.

ՅՈՒՅՑԱԿ ՀՈՑԵՐԷՆ ՁԵՌԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՄԸՆՇՈՒՐԵՆՔ ՎԱՐՔԱՐԱՆԻՆ Ի ԿԸՐԻՆ

(Շարունակութիւն։)

28.

ԳԵՆՁԱՐԱՆ

Ջ.ՃԼԳ = 1484։

Թղթադր 241. էջ չէ նշանակուած։ — Մեծութիւնն՝ 27 սմ. երկ. 18 սմ. լայն. 7 սմ. հաստ։ — Կազմ կաշեպատ փայտ։ — Նիւթ՝ թուղթ։ — Գրութիւն՝ մաքուր։ — Գիր՝ մեծ բոլորգիր։ — Վերնագիր եւն կարմիր։ — Տող 26։ — Հանդամանք՝ վերջէն մէկ երկու թուղթ ծայրերը մնասուած։ — Պատկեր, զարդագիր եւն չկայ։ — Գրիչ՝ Մկրտիչ երէց։ — Նորոգող՝ Ներսէս Վարագեցի։

Գրքին սկիզբէն մէկ կամ երկու թուղթ պակաս. յետոյ երկու թուղթ ցանկ եւ յետոյ կը սկսի գիրքը։

ՑԻՇԱՏԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ։ 1. Լուսանցքի վրայ տասը գրէ. "Փառք ամենայն սուրբ յերկրութիւն (!) հաւր եւ յորդւոյ եւ հոգւոյն սրբոյ յաւիտեանս ամէն ասասուած ողորմի յովանէսին մարգարին շահպենանին, սլեթանաղին, իւր հալալ վաստակոցն եւ. յիշատակ բաստցա ի մածարանա։„

2. Ուրիշ տեղ մը՝ մէջին բոլորգիր՝ լուսանցքի վրայ. "Աւաս, զի ի բաղում մեղաց իմոց միտքս մոլորեցս։ Եւ այս թուղթս կիսատ է։„

3. Գրքին վերջը մեծ յիշատակարան մը. "Յայսմ հետէ վերջ արարից զի բաւական է. փառք ամենասուրբ երրորդութեան հաւր եւ որդոյ եւ հոգոյն սրբոյ՝ Որ եւ կարողութիւն մեզասէր եւ. տէր ողոյ. սղալտա փծուն եւ. անարհեռա գրչի սուտանուն եւ. անարժան. մկրտիչ երէցուի. եւ անպիտանս յանմեղայնի մեզաց. լեցեալ ողորմիլի. ունիմ տեղիք բանբասելի. որ զգանձատարս յոյլ գրեցի. եւ էլ գիտեմ որ սուտի շատաչրիք յամէն տեղի, որք հանդիպիք յայսմ գանձի, ինձ ասացէք ասասուած ողորմի. եւ գուք արժան լինիք տեսոյն քրիստոսի։ Արդ ազաչեմ զամենեսեան որք հանդիպիք սմայ։ Ցիշեցեք ի քրիստոս եւ ի սուրբ յաղաւթս ձեր զարեմիտա զՏոգէսէր զՀիւրենկալ եւ զաղքատասէր. զողորմած Զատիին եւ զկենակիցն իւր զորդանն փոխեցեալն ի քրիստոս. վասն զի ոչ միայլով զատակ մարմնաւոր ի վերայ երկրի, ասացաւ զայս գանձս որ ՇՀմարիա գտնէ է ասասուածային. քան տէրունական բանին որ ասէ թէ արարէք ձեզ քսակ զայս ամենայն զմտաւ ածեալ հաւատարիմ կինն այս զահվին եւ ասացաւ զայլ ի հալալ ընչից իւրոց յիշատակ իւր եւ ծնօղաց իւրոց։ հաւրն յովհաննիսին եւ մաւրն թուխթարին եւ զաւակացն վերապատարին եւ շահապատին. եւ կենակցին բայրամին եւ տէր յոհաննիսին որ եղբայր էր բայրամին հարազատ եւ լաւ ընտիր կրաւնաւոր փիլիսոփայ, գրագիր. ծաղկող. կազմող եւ լաւ աբեղայ. եւ զահվին սոցա յիշատակ ասացաւ զայս իւրն եւ քւերցն շնհորին. տարգսին որ էր երեխատաւոր փեսայ իւր. եւ զաւակացն մարտիրոսին եւ մանանի եւ մեծի եւ փոքրս եւ միւս քւերն զմրութին եւ որդոյն յոհանիսին եւ շահպարօն փեսային. եւ ինձ մեղաւոր գրչիս մկրտիչ երէցիս որ անուանմբս միայն եմ եւ ոչ գործովս։ Արդ գրեցաս սայ ի թվականիս հայոց Ջ.ՃԼԳ (= 1484) ի հայրապետութեան տէրն տարգսի ի տէրը Իշխանձնի եւ ի զանութեան աղուբեկին. ի գեւրը որ կոչի մեղնի ընդ հովանեաւ սուրբ գէորգեայ զաւրայվարի. եւ տես գեորգ կրօնաւոր աբեղեցս տասմիս եւ տարգիս եւ մաթէոս երիցիս եւ ինձ մեղաւոր գծողիս մկրտիչ երիցիս։ Արդ ով եղբայրք խոյորութեան եւ աղալանայն անմեղագիր լերուք զի կար մեր այս էր։ Եւ որք հանդիպիք տմայ ուսամբ կամ աւրինակելով կամ տեսանելով, Ցիշեցեք ի քրիստոս Զ.ՀՇիին տարեան մերնաւորն իւր։ Եւ ասասուած զձեզ յիշէ. ի միւսանգամ գալստեան իւր ամէն։„

4. Օտար գրչէ աւելցուած է շարունակութիւնը. "Դարձեալ յիշեցէք ի քրիստոս զվերջին ըստացաւ սուրբ գանձարանին. զարեմիտա եւ զՀաւատարիմ ասանուտէր զուսերիկ յովանէս որ ըստացաս զայլ ի հալալ վաստակոց իւրոց եւ ընձայ եւ նվէր. ի գուսան սուրբ վարդանայ զաւրայվարին։ Ցիշատակ իւրն եւ ծնողաց իւրոց հաւրն կարապետին. եւ մաւրն շահանին. զկոզանցին. զալաբէկուն եւ եղբայրն փիրիշանին եւ մկրտչին եւ քվերն փաչաչանին եւ այլ ամենայն այրեան մերձաւորաց իւրոց մեծի եւ փոքրս աւանայարակ։ Ցիշեցեք եւ լի բերանով եւ սրտիվ հաւատով ասասուածողորմի ասացէք եւ ասասուած ձեզ եւ մեզ աս. հայրարակ ողոր-

digitised by A.R.A.R.@